

Nr 22.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om uppskattning av mark i och för framdeles skeende taxering till jordvärde- eller jordräntestegringskatt m. m.; given Stockholms slott den 7 januari 1920.

Under återopande av härvid fogade utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härigenom föreslå riksdagen att

dels antaga bilagda förslag till förordning om uppskattning av mark i och för framdeles skeende taxering till jordvärde- eller jordräntestegringskatt;

dels ock till täckande av de med en sådan uppskattning förenade kostnader bevilja ett belopp av 1,000,000 kronor samt därav anvisa

a) å *tilläggsstat* till riksstaten för år 1920 ett *reservationsanslag* å
— — — — — kronor 400,000;
och

b) å *extra stat* för år 1921 ett *reservationsanslag* å — — — —
— — — — — kronor 600,000.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

GUSTAF.

F. V. Thorsson.

Förslag

till

Förordning om uppskattning av mark i och för framdeles skeende taxering till jordvärde- eller jordränte- stegringskatt.

Om uppskattningens ändamål m. m.

1 §.

För bestämmande av markvärde att tjäna till ledning vid framdeles skeende taxering till jordvärde- eller jordräntestegringskatt skall verkställas uppskattning av mark i den ordning, här nedan angives, och enligt de vid denna förordning fogade särskilda anvisningar.

2 §.

1 mom. Föremål för uppskattning är mark till

a) annan fastighet än jordbruksfastighet; samt

b) sådan jordbruksfastighet eller del därav, som på grund av efterfrågan å mark för bostads-, industriellt eller därmed jämförligt ändamål äger värde utöver det, som fastigheten eller fastighetsdelen har i sin användning såsom jordbruksfastighet.

Sådant mervärde skall jämväl särskilt för sig uppskattas.

2 mom. Uppskattning äger icke rum av mark, som här nedan sägs, nämligen:

mark, som tillhör staten;

mark, som tillhör den kommun eller menighet, inom vars område marken är belägen;

mark, som upptages av kanal, järnväg, till allmänt begagnande upplåtna vägar och gator, allmänna platser, allmän flottled eller allmän farled;

sådan akademier, vetenskapliga samfund, allmänna undervisnings-

verk och barmhärtighetsinrättningar tillhörig mark, som användes utslutande för dessa inrättningars verksamhet; samt

sådan mark, som användes utslutande för kyrkobyggnader eller bönehus eller såsom begravningsplats.

Om uppskattningsnämnd och uppgifter till ledning vid uppskattningen.

3 §.

Uppskattningen verkställs av uppskattningsnämnder, envar inom dess distrikt.

Varje stad och varje härad skall i allmänhet utgöra ett uppskattningsdistrikt. I Stockholm äger överståthållarämbetet att bestämma antalet av de uppskattningsnämnder, som där skola tillsättas, och det distrikt, varje uppskattningsnämnd skall omfatta. För annan stad, varest flera uppskattningsnämnder erfordras, äger Kungl. Maj:ts befallningshavande att, efter magistratens hörande, bestämma uppskattningsnämndernas antal och uppskattningsdistrikten. Kungl. Maj:ts befallningshavande må, där så prövas lämpligt, fördela större härad i två eller flera uppskattningsdistrikt, låta köping ävensom municipalsamhälle bilda särskilt distrikt för uppskattningen samt förena två eller flera härad till ett uppskattningsdistrikt.

Med härad förstås i denna förordning jämväl de före utfärdandet av förordningen den 17 maj 1872 varande tingslag i de orter, där benämningen härad ej förekommer.

4 §.

Uppskattningsnämnd utgöres av ordförande och fyra ledamöter.

Ordföranden förordnas av Kungl. Maj:ts befallningshavande.

Två av nämndens ledamöter skola utses, för stad, som ej deltagar i landsting, av Kungl. Maj:ts befallningshavande och för annat uppskattningsdistrikt av vederbörande landsting. Därjämte skola i stad av stadsfullmäktige eller, där stadsfullmäktige icke finnas, av allmän rådstuga, i köping, som är egen kommun, av kommunalstämma eller, där kommunalfullmäktige finnas, av dessa, i municipalsamhälle och därmed likställd köping av municipalstämma eller, där municipalfullmäktige finnas, av dessa samt i landskommun av kommunalstämma eller, där kommunalfullmäktige finnas, av dessa väljas två personer att såsom ledamöter in-

träda i nämnden och deltaga i dess överläggningar och beslut, då uppskattning sker av mark inom staden, köpingen, municipalsamhället eller landskommunen; ägande dessa sistnämnda ledamöter icke säte och stämma i nämnden vid uppskattning av mark inom annat område än det, för vilket de blivit valda.

Vid samma tillfälle, som ledamöter i nämnden utses, skall i enahanda ordning även utses en suppleant för var ledamot av nämnden.

Till ledamöter och suppleanter i uppskattningsnämnd böra utses sådana personer, som kunna anses äga erforderlig sakkunskap och noggrann kännedom om ortens fastighets- och affärsförhållanden; och skall av de utav kommunalmyndigheten utsedda ledamöterna den ene jämte hans suppleant vara fastighetsägare.

5 §.

Genom allmän kungörelse lämnar Kungl. Maj:ts befallningshavande före den 15 augusti 1920 underrättelse om indelningen i uppskattningsdistrikt, om de personer, som av Kungl. Maj:ts befallningshavande förordnats till ordförande och, vad beträffar stad, som ej deltagar i landsting, till ledamöter och suppleanter i uppskattningsnämnderna, samt om denna förordnings bestämmelser angående val av övriga ledamöter och suppleanter i nämnderna.

I kungörelsen erinras vederbörande om den i 9 § stadgade skyldighet att avlämna uppgifter till ledning vid uppskattningen. Tillika meddelas underrättelse om tid och ställe för uppgifternas avlämnande och varest uppgiftsblanketter erhållas.

Kungörelsen skall införas i ortstidningar, som av Kungl. Maj:ts befallningshavande bestämmas, en gång omedelbart efter utfärdandet och en gång under förra hälften av september månad 1920.

6 §.

Landsting skall ofördröjligen låta avlämna uppgift å de av landstinget valda ledamöter av uppskattningsnämnderna och suppleanter för dem till Kungl. Maj:ts befallningshavande, som till de kommunala myndigheternas kännedom genast låter införa dessa uppgifter i länskungörelserna.

De å vederbörande kommunala myndigheter ankommande val av ledamöter och suppleanter skola förrättas under senare hälften av september eller förra hälften av oktober månad; och skall genast efter val-

förrättnings slut den, som därvid fört ordet, om valet underrätta ej mindre de valda än även Kungl. Maj:ts befallningshavande samt ordföranden i uppskattningsnämnden.

Har sålunda vald ledamot eller suppleant jämväl blivit av lands-tinget utsedd till ledamot av uppskattningsnämnd eller suppleant för sådan ledamot, föranstalte Kungl. Maj:ts befallningshavande om nytt val för kommunens vidkommande.

Besvär över val, som förrättas av vederbörande kommunala myndighet, må anföras hos Kungl. Maj:ts befallningshavande senast före klockan tolv å femtonde dagen efter valets förrättande eller, om då är helgdag, å nästa söckendag därefter; och gälle i övrigt om dylikt vals överklagande i tillämpliga delar vad i kommunalförfattningarna är stadgat angående besvär över kommunala myndigheters beslut. Över Kungl. Maj:ts befallningshavandes i anledning av besvären meddelade beslut må klagan icke föras.

7 §.

Magistratsperson, landsfogde och landsfiskal må ej utan laga förfall kunna avsäga sig förordnande att vara ordförande i eller ledamot av uppskattningsnämnd.

En var annan vare skyldig att — såvida han är inom uppskattningsdistriktet boende och icke de fem sista åren deltagit i taxeringsarbete inom distriktet eller är av laga förfall hindrad — emottaga uppdrag att vara ordförande i eller ledamot av uppskattningsnämnden.

8 §.

Till ledning vid uppskattningen skola tjäna de uppgifter, som, enligt vad nedan sägs, till uppskattningsnämnden avlämnas, ävensom de upplysningar, som kunna vinnas ur taxeringslängder och andra handlingar eller eljest äro för nämnden tillgängliga.

9 §.

Ägare av annan fastighet än jordbruksfastighet vare skyldig att utan anmaning före den 1 oktober 1920 avlämna uppgift enligt fastställt formulär om markens areal, därå uppförda byggnader och dessas brandförsäkringsvärde, köpeskilling, fastighetens taxeringsvärde och den del därav, som blivit åsatt eller kan beräknas för själva marken, samt den avkastning, fastigheten år 1919 givit, däri inbegripet hyresvärdet av out-

hyrda eller hyresfritt upplåtna eller av ägaren själv begagnade lägenheter; dock att sådan uppgiftsskyldighet ej åligger ägare av byggnad å annans mark, där ej byggnadens ägare besitter marken med sådan rätt, att han, enligt vad i 40 § stadgas, är att anse såsom ägare till marken.

Å uppgiftsblanketten bör jämväl angivas det värde, till vilket själva marken utan därå befintliga byggnader och träd enligt den uppgiftspliktiges mening skäligen kan uppskattas.

Efter anmaning, varom i 12 § sägs, vare ägare av fastighet utav ovan angivet slag pliktig att lämna jämväl de ytterligare upplysningar eller uppgifter rörande fastigheten, som för uppskattningen kunna vara erforderliga.

Ägare av jordbruksfastighet vare ävenledes pliktig att efter anmaning lämna för uppskattningen erforderliga uppgifter eller upplysningar rörande sin fastighet.

Det vare i övrigt en var obetaget att meddela de upplysningar, som kunna tjäna till ledning vid uppskattning av mark, till vilken han är ägare.

Fastighetsägare, för vilken svårighet möter att avgiva skriftlig uppgift, vare medgivet att själv eller genom ombud muntligen till uppskattningsnämndens ordförande lämna de upplysningar, varom här är fråga.

Skyldighet att avgiva uppgift eller upplysning, varom ovan sägs, åligge för omyndig förmyndaren, för sådan frånvarande, för vilken god man av domstol förordnats, gode mannen samt för oskiftat dödsbo den, som sitter i boet, evad han är delägare eller syssloman. För annan än enskild person eller oskiftat dödsbo åligge uppgiftsskyldigheten vederbörande styrelse, förvaltning, syssloman eller ombud.

Blanketter till de uppgifter, som i denna paragraf omförmälas, skola kostnadsfritt tillhandahållas hos ordförande i uppskattningsnämnd samt därjämte i Stockholm hos överståthållarämbetet, i övriga städer hos magistraten och å landet hos ordförande i kommunal- och municipalnämnd.

10 §.

Direktion för hypoteksinrättning skall, efter begäran av vederbörande ordförande i uppskattningsnämnd, av landskamrerare eller, i Stockholm, av kamreraren vid överståthållarämbetets avdelning för uppborärenden, meddela uppgift å det värde, vartill i hypoteksinrättningen till belåning anmäld fastighet uppskattats vid värdering, som blivit för dylikt låns erhållande senast anställd och godkänd; börande i uppgiften jämväl angivas tiden för värderingens förrättande.

11 §.

Uppgifter, som avgivas utan anmaning, skola avlämnas antingen direkt till vederbörande uppskattningsnämnds ordförande eller ock för fastighet i Stockholm till överståthållarämbetet och i övrigt till Kungl. Maj:ts befallningshavande i det län, magistraten i den stad eller landsfiskalen i det distrikt, där den fastighet är belägen, som uppgiften angår.

Enahanda gäller i fråga om de upplysningar, som meddelas enligt 9 § femte stycket.

12 §.

Anmaning till fastighetsägare att avlämna uppgift eller upplysning skall utfärdas av uppskattningsnämndens ordförande och tillsändas den uppgiftspliktige i rekommenderat brev med allmänna posten; och skall anmaning innehålla föreläggande för den anmanade att avlämna uppgiften inom viss tid av minst åtta dagar efter delfåendet.

Landskamrerare, i Stockholm kamreraren vid överståthållarämbetets avdelning för uppborärsärenden, äger jämväl rätt att i enahanda ordning anmana fastighetsägare att till honom lämna uppgift eller upplysning, som han kan finna behöfelig för den granskningsnämnd, varom nedan i denna förordning förmäles.

13 §.

Underlåter ägare av fastighet att inom föreskriven tid avgiva uppgift eller upplysning, som han enligt bestämmelserna i denna förordning är skyldig lämna, eller varder uppgift, som i 10 § avses, icke avlämnad, må för uppgiftens eller upplysningens erhållande anlitas biträde av Kungl. Maj:ts befallningshavande, som äger förelägga uppgiftsskyldig lämpligt vite.

14 §.

Till uppskattningsnämnds ordförande skall Kungl. Maj:ts befallningshavande före den 15 september 1920 översända de uppgifter angående brandförsäkringsvärden, köpeskillingar m. m., som blivit åren 1919 och 1920 avgivna till ledning vid taxering till fastighetsbevillning inom uppskattningsdistriktet och som hos Kungl. Maj:ts befallningshavande förvaras. Dylika uppgifter, som förvaras hos taxeringsnämnds ordförande,

äger ordförande i uppskattningsnämnd på därom gjord anhållan utbetkomma; bärande dessa uppgifter efter begagnandet till vederbörande återställas.

För uppskattningen eljest erforderlig uppgift skall, då begäran därom framställes, lämnas av vederbörande ämbetsverk eller inrättning.

15 §.

Före den 15 september 1920 skola till uppskattningsnämndens ordförande genom Kungl. Maj:ts befallningshavandes försorg överlämnas avskrifter av årets fastighetstaxeringslängder för distriktet.

Inom samma tid skall Kungl. Maj:ts befallningshavande låta till uppskattningsnämndens ordförande översända avskrifter av de hos prövningsnämnden förda längder, i vad de angå fast egendom inom uppskattningsdistriktet.

16 §.

Efter kallelse av Kungl. Maj:ts befallningshavande skola uppskattningsnämndernas ordförande inom länet före den 1 oktober 1920 sammanträda å lämplig ort inför Kungl. Maj:ts befallningshavande för att, till vinnande av likformighet i uppskattningsarbetet, överlägga om grunderna för uppskattningen och förfarandet därvid.

Sedan tiden för avgivande av de i 9 § första stycket föreskrivna uppgifter gått till ända och innan uppskattningsnämndens arbete börjar, må nämndens ordförande, där så anses erforderligt, kalla vederbörande fastighetsägare inom distriktet att kommunvis eller i annan ordning sammanträda inför honom för lämnande av upplysningar, som utöver dem, som skriftligen meddelats, kunna vara för uppskattningen behöfliga; bärande vid dessa sammanträden de inkomna uppgifterna om markareal m. m. kontrolleras och ofullständiga uppgifter kompletteras.

17 §.

Uppskattningsnämndens sammanträden skola hållas inom distriktet å tider och ställen, som av ordföranden bestämmas. För landet utsedd uppskattningsnämnd må även kunna sammanträda i närbelägen stad, köping, municipal- eller stationssamhälle.

Inträffar för ledamot förfall för inställelse vid utsatt sammanträde, bör sådant ofördröjligen anmälas för ordföranden, så att före sammanträdet suppleant hinner tillkallas.

För behandling av särskild uppskattningsfråga äger nämnden, där så anses erforderligt, tillkalla sakkunnigt biträde.

Uppskattningsnämnd bör hava avslutat sitt arbete före den 1 mars 1921.

18 §.

Uppskattningsnämnds ordförande är föredragande hos nämnden; och åligger det honom särskilt:

- a) att tillhandahålla uppgiftsblanketter;
- b) att samla, ordna, numrera och granska avlämnade uppgifter och vidtaga åtgärder för erforderliga uppgifters införskaffande;
- c) att i den i 19 § omnämnda längden på behöriga ställen anteckna uppgifternas nummer samt uppgivna salu-, hypoteks- och brandförsäkringsvärden, ävensom, därest fastighetsägare gjort sig skyldig till försummelse, varom i 13 § förmäles, vidtaga den åtgärd, han finner erforderlig;
- d) att om utsatt tid och ställe för nämndens sammanträde ej allenast ofördröjligen underrätta ledamöterna i nämnden utan även på lämpligt sätt och i god tid meddela vederbörande fastighetsägare inom distriktet underrättelse;
- e) att föra ordet vid uppskattningsnämndens sammankomster samt därvid tillhandahålla och meddela ledamöterna alla i och för uppskattningen erhållna uppgifter och upplysningar;
- f) att vid uppskattningen efter sorgfällig beredning göra de anmärkningar och framställningar, vartill han för vinnande av en behörig uppskattning finner sig äga anledning;
- g) att föra protokoll angående de ärenden, där sådant erfordras; börande protokollet justeras inför nämnden och justeringen bestyrkas genom å protokollet tecknat intyg av två ledamöter;
- h) att noga tillse, att de till ledning för uppskattningen avlämnade uppgifter och upplysningar icke varda för obehöriga tillgängliga;
- i) att på begäran av uppgiftspliktig utan lösen meddela bevis om mottagande av uppgift eller upplysning; samt
- j) att, då sådant påfordras, avgiva förklaring över besvär angående markuppskattning och därmed sammanhängande frågor.

19 §.

Över uppskattningen skall föras längd enligt fastställt formulär; skolande, om distriktet omfattar två eller flera kommuner, särskild längd upprättas för varje kommun.

Finnes inom distriktet municipalsamhälle, skola de inom detta samhälle förekommande fastigheter, som åsättas markvärde, i längden särskilt angivas och sammanföras. Om av fastighet endast en del faller inom municipalsamhällets område, skall i anteckningskolumnen anmärkas, huru stor del av hela fastighetens värde belöper å denna del av fastigheten.

I stad bör uppskattningsnämnd till längdens upprättande åtnjuta nödigt biträde av vederbörande uppborås- eller annan av magistraten och i Stockholm av överståthållarämbetet därtill utsedd tjänsteman.

Uppskattningslängd underskrives av nämndens ordförande och ledamöter.

20 §.

Nämnden vare ej beslutför, om ej ordföranden är tillstädes.

Är nämnden eljest ej fulltalig, må beslut ej fattas med mindre tre av de närvarande äro om beslutet ense.

Skulle inom fulltalig nämnd uppstå skiljaktiga meningar bland nämndens medlemmar, och måste omröstning för frågans avgörande anställas, skall denna vara öppen; och blive därvid gällande den mening, vilken flertalet biträtt, eller, därest flera meningar yppats, den, till vilken de flestas röster kunna jämkas. Om rösterna utfalla lika, gälle den mening, som ordföranden biträder.

Det åligger ordföranden att i de fall, då hans mening ej gjort sig gällande, uti längdens anteckningskolumn särskilt upptaga de uppskattningsvärden, han ansett böra bestämmas; och är det jämväl var och en av de övriga ledamöterna obetaget att få sin särskilda mening till protokollet antecknad, såvida densamma, skriftligen avfattad, till nämndens ordförande avlämnas.

Anser ordföranden, att nämnden i ett eller annat hänseende icke iakttager de föreskrifter, som gälla för uppskattningen, eller icke verkställer uppskattningen i överensstämmelse med upplysta och bestyrkta förhållanden, åligger det honom att sådant genast anmärka. Dylik anmärkning ävensom nämndens i anledning därav meddelade yttrande skola i protokollet intagas.

21 §.

Landshövdingen i länet samt i Stockholm överståthållaren vare berättigad att deltaga i uppskattningsnämnds överläggningar men icke i besluten.

22 §.

Uppskattningsnämnds sammankomster hållas inom slutna dörrar; dock är ägare av fastighet inom distriktet berättigad att inför nämnden företräda för att meddela upplysningar rörande sin fastighet.

23 §.

I uppskattningsdistrikt, som utgöres av ett eller flera härad eller del av härad, skall uppskattningslängd för varje särskild kommun i distriktet inom fjorton dagar efter avslutandet av uppskattningsnämndens sammanträden av nämndens ordförande tillställas vederbörande kommunalstämmas ordförande, vilken det åligger att under viss bestämd och vederbörligen kungjord tid, som icke må understiga fjorton dagar, på lämpligt och därvid även tillkännagivet ställe hålla längden fastighetsägarna tillhanda.

Där municipalsamhälle eller därmed likställd köping utgör särskilt uppskattningsdistrikt, skall ordföranden inom samma tid och för enahanda ändamål avlämna uppskattningslängden till municipalstämmans ordförande.

Likaledes inom fjorton dagar efter det uppskattningsnämnds förrettningar avslutats, skall uppskattningslängd överlämnas i Stockholm till överståthållarämbetet och i annan stad till magistraten, genom vilka myndigheters försorg längderna i här ovan föreskriven ordning hållas fastighetsägarna tillhanda.

Före den 20 april 1921 skall uppskattningslängd av vederbörande kommunal- eller municipalstämmoordförande och magistrat överlämnas till Kungl. Maj:ts befallningshavande.

Uppskattningsnämndens protokoll och de till ledning vid uppskattningen erhållna uppgifter och längder skola av uppskattningsnämndens ordförande insändas till Kungl. Maj:ts befallningshavande omedelbart efter uppskattningsarbetets avslutande inom distriktet; och skall ordföranden på samma gång lämna Kungl. Maj:ts befallningshavande uppgift å de personer, som tjänstgjort såsom ledamöter i nämnden, och å den myndighet, av vilken envar av dem blivit utsedd till ledamot eller suppleant.

24 §.

Över uppskattningsnämnds beslut må besvär hos granskningsnämnd, varom här nedan i denna förordning sägs, anföras av fastighetsägare, i

vad honom rör, så ock av vederbörande kommun samt municipalsamhälle och därmed likställd köping. Besvären, skriftligen avfattade, skola ingivas till Kungl. Maj:ts befallningshavande senast före klockan 12 på dagen den 1 juni 1921, vid påföljd att besvären eljest icke varda upptagna till prövning, där ej inom samma tid visas laga förfall; och skola vederbörande genom kungörelse, varom i 27 § sägs, härom erinras.

Genom Kungl. Maj:ts befallningshavandes försorg bör förteckning över de inkomna besvärsskrifterna med uppgift om de i besvären gjorda yrkandena, så fort ske kan, översändas till ledamöterna och suppleanterna i granskningsnämnden.

Om granskningsnämnd.

25 §.

För varje län och för Stockholms stad tillsättes en granskningsnämnd, som har att granska uppskattningen samt pröva och avgöra anförda besvär eller framställda anmärkningar i anledning av uppskattningsnämndernas beslut.

Denna nämnd sammanträder för länen i residensstaden och för Stockholms stad i Stockholm å tid, som utsättes av Kungl. Maj:ts befallningshavande och bestämmes sålunda, att nämndens arbeten må vara avslutade före den 1 november 1921.

Innan granskningsnämnden upplöses, skall nämnden bland sina ledamöter utse två personer till ledamöter och två personer till suppleanter i den uppskattningsövernämnd, varom i 33 § stadgas.

26 §.

Granskningsnämnd skall bestå av vederbörande landshövding eller överståthållaren såsom ordförande samt minst sex och högst femton andra ledamöter, vilka Kungl. Maj:ts befallningshavande utser för län bland medlemmarna av uppskattningsnämnderna inom länet och för Stockholms stad bland medlemmarna i stadens uppskattningsnämnder, med iakttagande av att minst halva antalet utses bland de ledamöter av uppskattningsnämnd, som varit utsedda av Kungl. Maj:ts befallningshavande eller landstinget, i lämpligt förhållande dem emellan.

I enahanda ordning utses jämväl suppleanter till antal motsvarande minst hälften av antalet utsedda ordinarie ledamöter i nämnden.

27 §.

Uti därom utfärdad kungörelse uppger Kungl. Maj:ts befallningshavande dem, som blivit utsedda till ledamöter och suppleanter i granskningsnämnden, samt underrättar länets invånare om tid och ställe för nämndens sammanträde; och åligger det Kungl. Maj:ts befallningshavande att i god tid låta ett exemplar av denna kungörelse tillställas envar av nämndens ledamöter och suppleanter. Kungörelsen skall införas i ortstidningar, som av Kungl. Maj:ts befallningshavande bestämmas.

Möter för ledamot av granskningsnämnd hinder att tillstädeskomma, bör anmälan därom ofördröjligen ingivas till Kungl. Maj:ts befallningshavande, som inkallar suppleant.

28 §.

Är landshövding eller överståthållaren hindrad att bevista sammankomst, äge nämnden att genom val med slutna sedlar bland sina ledamöter utse ordförande; och bör vid sådant val ordet föras av den till levnadsåren äldste bland nämndens ledamöter.

Landskamreraren och för Stockholm kamreraren vid överståthållarämbetets avdelning för uppboråsärenden äro föredragande i nämnden och böra hos nämnden göra de anmärkningar och framställningar, vartill de finna sig äga anledning.

Granskningsnämnd vare beslutför, då utom ordföranden minst två tredjedelar av ledamöterna äro tillstädes.

Uppstå under granskningsnämndens överläggningar skiljaktiga meningar bland nämndens ledamöter och måste till följd därav omröstning anställas, skall omröstningen vara öppen; och blive därvid gällande den mening, vilken flertalet bland ledamöterna biträtt, eller, därest flera meningar yppas, den, till vilken de flestas röster kunna jämkas. Om rösterna utfalla lika, gälle den mening, som biträdades av ordföranden.

29 §.

Kungl. Maj:ts befallningshavande äger, där så anses erforderligt, dels kalla sakkunnig person att biträda granskningsnämnden vid behand-

ling av särskild taxeringsfråga och dels inkalla uppskattningsnämnds ordförande att, för upplysningars meddelande, före och under granskningsnämndens sammanträde infinna sig å den ort, där nämnden sammanträder.

30 §.

Protokollet vid granskningsnämndens sammankomster föres och de av nämndens beslut föranledda anteckningarna i uppskattningslängderna verkställas av den eller de personer, som Kungl. Maj:ts befallningshavande därtill förordnat.

Justering av det hos granskningsnämnden förda protokoll skall verkställas inför nämnden eller senast fjorton dagar efter nämndens sista sammankomst inför ordföranden jämte vederbörande landskamrerare eller, vad angår Stockholm, kamreraren vid överståthållarämbetets avdelning för uppbördsärenden samt minst två av nämnden därtill utsedda ledamöter, vilka skola inställa sig på ordförandens kallelse. Justeringen bestyrkes genom ett av nämndens ordförande och två ledamöter å protokollet tecknat intyg.

31 §.

Alla granskningsnämndens beslut skola upptagas i nämndens protokoll. Uppskattningsvärde, som blivit av granskningsnämnden fastställt till annat belopp än uppskattningsnämnd bestämt, ävensom uppskattningsvärden, som tillkommit genom granskningsnämndens beslut, skola antecknas i vederbörande uppskattningslängd, och åligger det föredraganden hos nämnden att med sin underskrift å längden vitsorda enligt granskningsnämndens beslut införda förändringar.

Protokollsförare hos granskningsnämnden skall ofördröjligen, efter det protokollet justerats, till var och en fastighetsägare, som anført besvär hos nämnden men ej vunnit bifall till desamma, ävensom eljest till ägare av fastighet, vilken granskningsnämnd i första hand åsatt värde eller beträffande vilken granskningsnämnden ändrat av uppskattningsnämnden åsatt värde, i rekommenderat brev översända med besvärshänvisning försett behörigt utdrag av protokollet.

För kommun, municipalsamhälle och därmed likställd köping, som anført besvär hos nämnden, skola jämväl behöriga protokollsutdrag utskrivas och av protokollsföraren ofördröjligen översändas till ordföranden i den kommunala representation eller myndighet, som må äga fatta beslut om överklagande av granskningsnämndens beslut.

32 §.

Besvär över granskningsnämnds beslut må anföras av:

- a) fastighetsägare, i vad honom rör;
- b) vederbörande kommun, municipalsamhälle och därmed likställd köping;
- c) vederbörande landskamrerare och, vad angår Stockholm, kamreraren vid överståthållarämbetets avdelning för uppbördsärenden.

Besvären skola, ställda till den i 33 § omnämnda uppskattningsövernämnden, ingivas till Kungl. Maj:ts befallningshavande i det län, där den överklagade uppskattningen skett, före klockan tolv den 15 januari 1922, vid påföljd att besvären eljest icke varda upptagna till prövning, därest icke laga förfall visas.

Sedan vid inkomna besvär blivit fogade såväl utdrag av uppskattningslängd samt uppskattnings- och granskningsnämndernas protokoll, såvitt den överklagade uppskattningsfrågan angår, som ock de till nämnderna i frågan ingivna handlingarna, och därefter förklaringar över besvären infordrats från vederbörande, insänder Kungl. Maj:ts befallningshavande skyndsamligen till övernämnden samtliga handlingarna med de upplysningar och erinringar, som besvären anses påkalla.

Så snart ovan stadgade besvärstid gått till ända, översänder Kungl. Maj:ts befallningshavande till ordföranden i övernämnden förteckning å anförda besvär.

Om uppskattningsövernämnd.

33 §.

För att pröva och avgöra besvär, som anföras i anledning av granskningsnämndernas beslut, tillsättes en uppskattningsövernämnd i den ordning nedan stadgas.

Kungl. Maj:t förordnar ordförande, vice ordförande och suppleanter för dem samt fyra ledamöter jämte suppleanter;

vardera av riksdagens kamrar utse tre ledamöter;

varje granskningsnämnd i riket väljer inom sig två ledamöter att på kallelse i övernämnden inträda under behandlingen och avgörandet av uppskattningsfrågor, som varit föremål för handläggning av den granskningsnämnd, av vilken de äro valda;

utav riksdagens kamrar och granskningsnämnderna utses jämväl suppleanter till lika antal som de av dem valda ledamöterna.

Där sådaut för befrämjande av arbetets skyndsamma gång finnes ändamålsenligt eller eljest är lämpligt, må övernämndens arbete uppdelas på särskilda avdelningar. Till avgörande av avdelning må dock icke hänskjutas besvärfråga av större betydelse och omfattning.

Erforderligt antal föredragande och sekreterare hos nämnden förordnas av Kungl. Maj:t; i övrigt erforderlig kanslipersonal antages av nämnden.

Övernämnden sammanträder i Stockholm, på kallelse av ordföranden, så snart lämpligt antal besvärsmål till nämnden inkommit.

Kungl. Maj:t äger utfärda närmare föreskrifter angående ordnandet av nämndens arbete och därmed sammanhängande frågor.

34 §.

Övernämnden äger att av vederbörande ämbetsverk och myndighet på begäran erhålla de handlingar samt de upplysningar och utlåtanden, som för ärendenas handläggning hos nämnden må finnas erforderliga, ävensom i mån av behov införskaffa utlåtanden från särskilda sakkunniga.

35 §.

Beslut må icke av övernämnden fattas, därest icke minst sju eller, vid sammanträde med avdelning av nämnden, minst tre ledamöter äro tillstädes.

Uppstå skiljaktiga meningar bland nämndens ledamöter och måste till följd därav omröstning verkställas, skall omröstningen vara öppen; och blive därvid gällande den mening, vilken flertalet bland ledamöterna biträtt, eller, därest flera meningar yppas, den, till vilken de flestas röster kunna jämkas. Om rösterna utfalla lika, gälle den mening, som biträdades av ordföranden.

36 §.

Alla övernämndens beslut skola upptagas i nämndens protokoll. Justering av protokollet skall verkställas inför nämnden eller vederbörande avdelning eller, i den mån det icke kan ske, efter nämndens eller avdelningens sista sammanträde inför vederbörande ordförande och två av nämnden eller avdelningen därtill utsedda ledamöter på tid, som av

ordföranden bestämmes. Justeringen bestyrkes genom ett av ordföranden å protokollet tecknat intyg.

37 §.

Det åligger övernämnden att genom vederbörande sekreterare:

a) genom utdrag av protokollet underrätta var och en, som hos nämnden anfört besvär, om nämndens beslut, i vad klaganden angår; samt

b) till Kungl. Maj:ts vederbörande befallningshavande översända utdrag av protokollet beträffande beslutade ändringar i uppskattningslängderna.

38 §.

Emot övernämndens beslut må klagan ej föras.

39 §.

Efter erhållen del av övernämndens beslut om ändringar i granskningsnämndernas beslut skall Kungl. Maj:ts befallningshavande låta införa dessa ändringar i uppskattningslängderna.

Längderna med därtill hörande uppgifter och andra handlingar skola därefter hos Kungl. Maj:ts befallningshavande förvaras för att tjäna till ledning vid en blivande taxering till jordvärde- eller jordrättestegringsskatt.

Allmänna bestämmelser.

40 §.

Med ägare av fast egendom förstås i denna förordning jämväl innehavare av:

mark, som besittes med stadgad åborätt;

mark, som besittes såsom så kallad ofri tomt i stad;

skogsområde, som innehaves av stad eller annan menighet;

mark, som besittes med fideikommissrätt eller eljest på grund av testamentariskt förordnande;

mark, som eljest besittes med ständig eller ärftlig besittningsrätt.

41 §.

Bestämmelserna i 17 och 37 §§, 42 § 3:dje stycket, 51, 52, 53, 56, 57, 58, 61 och 62 §§ förordningen om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering skola i tillämpliga delar lända till efterrättelse med iakttagande av att vad i nämnda §§ sägs om taxeringsnämnd skall avse uppskattningsnämnd och att vad i samma §§ stadgas om prövningsnämnd skall gälla beträffande granskningsnämnd.

42 §.

Ersättning till ordförandena i uppskattningsnämnderna och gottgörelse för det vid uppskattningsförrättningarne lämnade biträde av städernas tjänstemän anvisas av Kungl. Maj:t efter förslag av Kungl. Maj:ts vederbörande befallningshavande.

Av kommun valda ledamöter i uppskattningsnämnd äga åtnjuta dels traktamentsersättning under såväl sammanträdes- som resedagar med elva kronor om dagen dels ock, då de icke äro bosatta å den ort, där nämnden sammanträder, samt då skjuts, järnväg eller ångfartyg för resa till och från sammanträdesorten verkligen begagnats, resekostnadsersättning med lega för skjuts efter en häst eller för båtskjuts eller utgift för andra klass å järnväg eller för salongsplats å ångfartyg.

Av Kungl. Maj:ts befallningshavande samt landsting utsedda ledamöter i uppskattningsnämnd, sakkunnigt biträde hos uppskattnings- och granskningsnämnd, av Kungl. Maj:ts befallningshavande utsedda ledamöter i granskningsnämnd samt de uppskattningsnämndsordförande, som på Kungl. Maj:ts befallningshavandes kallelse före eller under granskningsnämndens sammanträde infunnit sig för upplysningars meddelande, äga åtnjuta, om de äro bosatta å annan ort än sammanträdesorten, traktamentsersättning under såväl sammanträdes- som resedagar med fjorton kronor om dagen och övrig ersättning för resekostnaderna enligt fjärde klassen av gällande resereglemente samt, om de äro bosatta å sammanträdesorten, traktamentsersättning med elva kronor om dagen. Ersättning efter ovannämnda grunder tillkommer jämväl ledamot i granskningsnämnd, som efter kallelse av ordföranden inställt sig för att deltaga i protokollsjustering, samt uppskattningsnämndsordförande för närvaro vid sammanträde, som i 16 § omförmäles.

Till gäldande av de av granskningsnämnds arbeten föranledda kostnader, såsom ersättning för biträde åt landskamreraren, i Stockholm kamreraren vid överståthållarämbetets avdelning för uppborärenden, vid

förberedande göromål, arvoden för protokolls- och längdföring hos nämnden, nödiga tryckningskostnader samt gottgörelse för uppässning hos nämnden, äger granskningsnämnd efter förslag av Kungl. Maj:ts befallningshavande använda erforderligt belopp.

För de i 15 § omförmälda avskrifter av taxeringslängder äger Kungl. Maj:ts befallningshavande utanordna erforderlig ersättning till för ändamålet behövt biträde.

Ordförande, ledamöter, föredragande och sekreterare i övernämnden åtnjuta ersättning för sitt arbete ävensom, i förekommande fall, rese- och traktamentsersättning enligt bestämmelser, som meddelas av Kungl. Maj:t. Till ersättning åt annan hos övernämnden anställd kanslipersonal än föredragande och sekreterare ävensom till bestridande av övriga utgifter för övernämnden anvisar Kungl. Maj:t, efter förslag av nämnden, erforderliga medel.

De ersättnings- och kostnadsbelopp, som utgå enligt denna paragraf, ävensom gottgörelse, motsvarande landskamrerares tjänstgöringspenningar, till den, vilken i anledning av landskamrerare för arbete med uppskattningen beviljad ledighet från övriga tjänstegöromål förordnas att samma göromål förrätta, avföras å det av riksdagen beviljade anslag för uppskattningens verkställande och utbetalas i länen av Kungl. Maj:ts befallningshavande och i Stockholm av statskontoret.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då densamma, enligt därå meddelad uppgift, av trycket utkommit i Svensk författningssamling.

Särskilda anvisningar.

Vid uppskattningen skall särskilt värde åsättas varje taxeringsenhet. Såsom taxeringsenhet anses:

a) varje hemman och jordlägenhet eller, om hemmanet eller lägenheten består av två eller flera brukningsdelar eller avsöndring av jord därifrån ägt rum, varje sådan brukningsdel eller jordavsöndring;

b) tomt i stad eller annan ort med större sammanträngd befolkning, varest tomtindelning såsom i stad finnes.

Finnes lämpligt att i större utsträckning än som av nyss meddelade bestämmelser föranledes uppdelas visst markområde i särskilda taxerings-

enheter, eller finnes anledning till samfällid uppskattning av flera taxeringsenheter, må sådan uppdelning eller sammanslagning verkställas.

Även vattenbetäckta områden skola anses såsom mark.

Markvärdet bestämmes i penningar till belopp, som motsvarar det vid 1919 års utgång förefintliga värdet å marken. Befintligheten av byggnader eller träd lämnas vid markvärdets uppskattande utan avseende. I markvärdet inräknas icke värdet av inmutningsbara kol- eller mineralfyndigheter.

Vid bestämmandet av marks värde skall, där det befinnes uppenbart, att marken med hänsyn till konjunkturer och efterfrågan är lämplig och begärlig för annat mer avkomstgivande ändamål än det, för vilket den vid uppskattningstillfället användes, markvärdet efter sådan grund uppskattas. Är sådant förhållande ej påtagligt, skall marken uppskattas med hänsyn till det ändamål, varför den vid uppskattningstillfället brukas.

Vid uppskattningen skall särskilt för sig upptagas det jordbruks- eller skogsmarksvärde, som marken må äga.

Uppskattade markvärden skola utföras i fulla hundratal kronor; dock att, där värdet icke uppgår till 100 kronor, detsamma skall utföras i fulla tiotal kronor.

Konungen äger att utfärda närmare föreskrifter till ledning vid uppskattningen enligt de i denna förordning med därtill hörande särskilda anvisningar angivna allmänna grunder och särskilda bestämmelser ävensom att fastställa erforderliga formulär.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 7 januari
1920.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden: PETERSSON,
PETRÉN,
NILSON,
LÖFGREN,
friherre PALMSTIERNA,
UNDÉN,
THORSSON,
HOLMQUIST,
OLSSON.

— — — — —
Chefen för finansdepartementet, statsrådet Thorsson, anförde här-
efter:

Genom proposition den 11 mars 1919, nr 329, föreslog Kungl. Maj:t nämnda års lagtima riksdag att *dels* antaga ett vid propositionen fogat förslag till förordning om uppskattning av mark i och för främdeles skeende taxering till jordvärde- eller jordräntestegringskatt *dels ock* till täckande av de med en sådan uppskattning förenade kostnader bevilja ett belopp av 1,000,000 kronor samt därav anvisa a) å tilläggsstat för år 1919 ett reservationsanslag å 400,000 kronor och b) å extra stat för år 1920 ett reservationsanslag å 600,000 kronor. Riksdagens bevillningsutskott, till vilket propositionen hänvisades, tillstyrkte i sitt betänkande nr 47 berörda författningsförslag med vissa smärre ändringar. Vid förslagens behandling i kamrarna stannade emellertid dessa i olika

beslut. Medan andra kammaren antog förslaget, sådant detsamma förelåg i utskottets betänkande, beslöt första kammaren, i enlighet med en av herr Lyckholm med flere mot utskottets hemställan anförd reservation, att avslå förslaget. På sätt riksdagen i skrivelse den 14 juni 1919, nr 358, anmälde, hade frågan därmed för denna gång förfallit.

Principfrågor.

Då jag nu ånyo tillåter mig anmäla ett förslag i ämnet, som i stort sett överensstämmer med det förut framlagda, torde jag till en början få i korthet bemöta de skäl, som dikterade första kammarens avslagsbeslut.

Jag tillåter mig härvid erinra om, hurusom jag vid sistnämnda förslags behandling i statsrådet den 11 mars 1919 framhöll, att man vid anordnandet av den ifrågasatta markuppskattningen, vars första förutläggning vore ett gillande i princip av jordvärde- eller jordrättestegringsskatten, hade att tillse, att själva skattefrågan i minsta möjliga mån föregreps, men att man dock icke kunde undgå att i vissa närmare angivna principiella avseenden redan uti förslaget fatta ståndpunkt.

Herr Lindmans med fleres motion.

Uti ovanberörda, mot bevillningsutskottets betänkande anförda reservation återopades en av herr Lindman med flere i ämnet väckt motion, nr 346. Under erinran, bland annat, att Kungl. Maj:ts proposition avlämnats först vid den ordinarie propositionstidens utgång, då en stor mängd viktiga ärenden framlagts på riksdagens bord, samt att propositionen i fråga blivit i tryck utdelad å sådan tidpunkt, att praktiskt taget endast en dag kunnat disponeras för ärendets genomgående och motions avgivande, återopades vidare i motionen den tvekan, som i flera punkter kommit till uttryck. Detta gällde sålunda följande frågor:

huruvida en eventuell skatt borde tillfalla stat eller kommun och i sistnämnda fall om den skulle göras obligatorisk eller bero av kommunernas beslut;

huruvida den direkta eller indirekta beskattningsmetoden borde tillämpas;

vilken jord som borde omfattas av ingångsvärderingen, beroende bland annat av om en stegring av fastighets jordbruksvärde borde underkastas beskattning eller ej;

huru värderingen lämpligen borde verkställas för att ett blivande slutgiltigt beslut i ämnet icke skulle föregripas, bland annat om det s. k. avkastningsvärdet eller det allmänna saluvärdet skulle läggas till grund;

om för taxeringsförrättningen borde organiseras den föreslagna

mycket betydande extra apparaten med uppskattningsnämnder, granskningsnämnder och uppskattningsövernämnd.

Vidare anfördes i motionen, att man syntes med skäl kunna fråga sig, om den nuvarande tidpunkten med dess krislagar, konstlade prisförhållanden och abnorma penningvärde vore den lämpligaste för verkställande av en grundläggande ingångstaxering; varjämte den relativt betydande utgiften under rådande förhållanden också medförde betänkligheter.

Vad nu först angår frågan, huruvida en eventuell skatt bör tillfalla stat eller kommun och om den i sistnämnda fall skall göras obligatorisk eller bero av kommunernas beslut, framhöll jag i mitt anförande till statsrådsprotokollet ovannämnda dag såsom min åsikt, att denna fråga icke behövde avgöras i förevarande sammanhang. Även om skatten gjordes fakultativ, torde nämligen en ingångsvärdering böra företagas. Denna, jämväl av bevillningsutskottet biträdda åsikt har jag ingen anledning frånga liksom densamma ej heller nu torde behöva närmare utvecklas.

Departementschefen.

Vidkommande därefter frågan angående den direkta eller den indirekta beskattningsmetodens tillämpande, yttrade jag i ovanberörda anförande, att nämnda frågas lösande i viss riktning kunde sägas utgöra en förutsättning för en ingångsvärdering överhuvud taget. Den förra metoden hade nog, anförde jag vidare, alltjämt vunnit erkännande såsom den principiellt riktigaste, ehuru till en början den indirekta metoden i regel förordats av rent praktiska skäl. Då emellertid de hörda myndigheterna övergivit sina tidigare betänkligheter i fråga om den direkta skattemetodens lämplighet och så gott som enhälligt förordat denna metod, syntes det mig, att man utan tvekan kunde bestämma sig för densamma.

Även bevillningsutskottet förklarade sig hålla före, att en rationell beskattning på förevarande område säkrast ernåddes på den direkta vägen. Om också denna väg skulle vara förknippad med mera omgång och besvär, uppvägdes detta enligt utskottets förmenande av de obestriddliga reala fördelarna hos en beskattningsmetod, som toge sikte på den verkliga värdestegringen, utränt genom en direkt undersökning, och sökte träffa denna stegring, i den mån den uppkomme.

De sålunda till förmån för den direkta beskattningsmetoden åberopade skäl synas mig alltjämt avgörande. Ur förevarande synpunkt finner jag alltså fortfarande inga betänkligheter böra möta mot den ifrågasatta ingångsvärderingens anordnande.

I fråga om ingångsvärderingens omfattning anförde jag vid

ovannämnda tillfälle huvudsakligen följande: Meningarna härom vore ganska delade. Å ena sidan hade man velat göra gällande, att, om ett fastighetsvärde ökades till följd av exempelvis en järnvägsanläggning, det ej borde vara någon skillnad, om värdestegringen hade sin grund i möjligheter att försälja tomter eller i lättare avsättning av jordbruksprodukter. Å andra sidan hade man framhållit, att, under det jordvärdetaxeringen i fråga om jordbruksfastigheter skulle medföra synnerliga svårigheter och kostnader, en skatt å värdestegring av dylik jord såsom sådan skulle giva jämförelsevis ringa utbyte. För egen del vore jag icke för det dåvarande beredd att taga slutlig ståndpunkt till frågan, huruvida dylik värdestegring borde inbegripas under en blivande skatt. Svårigheterna att utan föregående erfarenhet på området omedelbart företaga den omfattande värderingen av dessa fastigheters mark utan byggnader och skog syntes mig tala för att för det dåvarande ej ifrågasätta en ingångsvärdering av densamma. Då skattefrågan skulle slutligen lösas, borde emellertid detta spörsmål ånyo tagas upp till prövning. Däremot syntes mig tillräcklig anledning ej förefinnas att från värderingen undantaga industrijord. Såväl i detta avseende som i fråga om huruvida vissa andra undantag skulle göras, såsom för staten och kommunen tillhörig fast egendom, hade jag — med utgångspunkt från att den slutliga lösningen av skattefrågan såvitt möjligt ej borde föregripas — ansett det vara lämpligast att från värderingen utesluta endast den mark, som uppenbarligen ej borde inbegripas under en blivande beskattning.

I denna del yttrade bevillningsutskottet, att, ehuru det givetvis varit önskligt, att området för den blivande skattskyldigheten kunnat fixeras, så att markuppskattningen från början fått sin slutliga omfattning, hade utskottet böjt sig för mina skäl.

Även jag skulle givetvis helst se, att den för en blivande jordvärde- eller jordrättestegringsbeskattning erforderliga markuppskattningen redan från början kunde erhålla sin definitiva omfattning. Emellertid har frågan om den blivande skattskyldighetens tillämplighetsområde synt mig vara i behov av ytterligare utredning. Att i avbidan härå låta anstå med den ifrågasatta ingångsvärderingen anser jag mig icke kunna förorda, enär härigenom det allmännas intresse av skattens snara uttagande enligt mitt förmenande skulle komma att allt för mycket åsidosättas. Lämpligheten av att, på sätt jag såsom regel förordat, från värderingen utesluta endast den mark, som uppenbarligen ej bör inbegripas under en blivande beskattning, torde icke heller rimligen kunna ifrågasättas. Visserligen har ju enligt förslaget denna regel underkas-

tats en icke oväsentlig modifikation därigenom, att jordbruksfastighet undantagits från uppskattningen. De skäl jag, efter vad den föregående framställningen giver vid handen, åberopat till stöd för denna åtgärd, synas mig dock allt fortfarande vara av den beskaffenhet, att någon ändring av förslaget i denna del icke bör ifrågakomma.

Beträffande sättet för ingångsvärderingens verkställande hava ju, såsom jag vid det tidigare förslagets behandling i statsrådet framhöll, olika meningar yppats, huruvida markvärdet skulle bestämmas lika med den uppskattade behållna avkastningens efter viss grund beräknade kapitalvärde (avkastningsvärdet) eller till belopp, som motsvarade markens värde efter ortens pris (allmänna saluvärdet). Då nämnda båda värden, avkastningsvärdet och allmänna saluvärdet, tydligen, vad ingångstaxeringen beträffade, sammanföle samt det ej torde möta några avgörande hinder att, därest uppskattningen finge avse sistnämnda värde, vid senare taxeringar beräkna den beskattningsbara värdestegringen på vare sig det ena eller det andra sättet, förordade jag, att det allmänna saluvärdet skulle läggas till grund vid ingångsvärderingen. Häremot synes mig alltjämt ingen befogad invändning kunna göras. Bevillningsutskottet fann ej heller något att erinra på denna punkt.

Lika litet finner jag anledning frånträda min tidigare intagna, jämväl av bevillningsutskottet omfattade ståndpunkt i frågan om taxeringens uppdragande åt särskilt för ändamålet organiserade uppskattningsnämnder. Visserligen skulle naturligtvis statsverkets kostnader för taxeringen ställa sig väsentligt lägre, ifall densamma överlämnades åt de vanliga taxeringsmyndigheterna. Men den kostnadsökning, som kan bli en följd av den av mig förordade anordningen, torde få anses betydta föga i förhållande till den större tillförlitlighet beträffande uppskattningsresultatet, sagda anordning måste antagas komma att medföra. En på föreslaget sätt verkställd ingångsvärdering torde ock, därest den länge förberedda kommunalskattereformen, såsom är att hoppas, inom den närmaste tiden genomföres, bli av stor betydelse för en därav betingad allmän fastighetstaxering.

I fråga om den nuvarande tidpunktens lämplighet för ingångsvärderingens anordnande tillåter jag mig åberopa vad kammarrätten i sitt i ärendet avgivna utlåtande på tal om sådana omständigheter, som de av motionärerna i detta sammanhang berörda, anfört därom, att hänsyn till nämnda omständigheter, i den mån de förtjänade beaktande, borde kunna tagas vid den blivande lagstiftningen rörande själva beskattningen.

Vad slutligen angår de betänkligheter, som i motionen kommit till

uttryck mot att under nu rådande förhållanden belasta budgeten med den för ifrågavarande ändamål erforderliga relativt betydande utgiften, torde jag kunna inskränka mig till att påpeka, att en alltför stor hänsyn härtill skulle föranleda uppskov med frågans lösning, vilket i längden givetvis skulle betyda ett åsidosättande av det allmännas finansiella intressen.

Förslagets
detaljer.

Härfter torde jag få övergå till en redogörelse för det föreliggande förslagets detaljbestämmelser, såvitt dessa skilja sig från motsvarande bestämmelser i det tidigare förslaget.

5 §.

Denna paragraf hade i det tidigare förslaget följande lydelse:

5 §.

Genom allmän kungörelse lämnar Kungl. Maj:ts befallningshavande före den 15 augusti 1919 underrättelse om indelningen i uppskattningsdistrikt, om de personer, som av Kungl. Maj:ts befallningshavande förordnats till ordförande och, vad beträffar stad som ej deltagar i landsting, till ledamöter och suppleanter i uppskattningsnämnderna, samt om denna förordnings bestämmelser angående val av övriga ledamöter och suppleanter i nämnderna.

I kungörelsen erinras vederbörande om den i 9 § stadgade skyldighet att avlämna uppgifter till ledning vid uppskattningen. Tillika meddelas underrättelse om tid och ställe för uppgifternas avlämnande och varest uppgiftsblanketter erhållas.

Genom förnyad, under förra hälften av september månad 1919 utfärdad kungörelse göres enahanda erinran och meddelande, varom i nästföregående stycke förmåles.

Kungörelse, som i denna paragraf avses, skall införas i ortstidningar, som av Kungl. Maj:ts befallningshavande bestämmas.

Bevillningsutskottet förklarade sig anse den i paragrafens tredje stycke föreskrivna förnyade kungörelsen obehövlig. Det vore enligt utskottets åsikt tillfyllest, om den i första stycket stadgade kungörelsen infördes i ortstidningarna en andra gång, under förra hälften av september månad, därvid den emellertid lämpligen syntes böra införas i sin helhet.

Vad bevillningsutskottet sålunda erinrat har iakttagits vid nu föreliggande förslags utarbetande, varjämte av ingångsvärderingens uppskjutande till innevarande år betingad ändring av årtalen i paragrafen ägt rum.

6 §.

Uti denna paragraf i det förra förslaget föreskrevs, bland annat, att de å vederbörande kommunala myndigheter ankommande val av ledamöter och suppleanter skulle förrättas under senare hälften av september månad.

Bevillningsutskottet föreslog tidens utsträckning till mitten av oktober, på det att ifrågavarande valförrättning såsom regel ej skulle behöva föranleda särskilt sammanträde från valkorporationens sida. Enligt vad inom utskottet framhållits, torde det nämligen på många håll mera undantagsvis förekomma, att stadsfullmäktige eller kommunalstämmor av annan anledning hölle sammanträden under senare hälften av september.

På grund härav har nu i paragrafen föreskrivits, att här avsedda val skola förrättas under senare hälften av september eller förra hälften av oktober månad.

9 §.

Denna paragraf överensstämmer med motsvarande paragraf i det tidigare förslaget utom med avseende å den vederbörande fastighetsägare förelagda tiden för uppgiftsskyldighetens fullgörande. I anledning av bevillningsutskottets erinran på denna punkt har nämligen berörda tid utsträckts från den 15 september till den 1 oktober, i samband varmed av det under 5 § angivna skäl årtalen i paragrafen ändrats.

14 §.

I denna paragraf har ingen annan ändring vidtagits, än att den tid, inom vilken Kungl. Maj:ts befallningshavande skall till uppskattningsnämnds ordförande avlämna de i paragrafen omförmälda uppgifter, i enlighet med bevillningsutskottets förslag bestämts till den 15 i stället för den 1 september samt vederbörlig ändring av årtalen verkstälts.

15 §.

Motsvarande paragraf i det tidigare förslaget var av följande lydelse:

15 §.

Före utgången av augusti månad år 1919 skola till uppskattningsnämndens ordförande genom Kungl. Maj:ts befallningshavandes försorg överlämnas avskrif- ter av årets fastighetstaxeringslängder för distriktet.

Inom tre veckor efter prövningsnämnds sista sammankomst under år 1919 skall Kungl. Maj:ts befallningshavande låta till uppskattningsnämndens ordförande översända avskrifter av de hos prövningsnämnden förda längder i vad de angå fast egendom inom uppskattningsdistriktet.

Bevillningsutskottet ansåg, att de sålunda stadgade tiderna för av- lämnandet av ifrågavarande avskrifter behövde förlängas, i båda de uti paragrafen avsedda fallen lämpligen till den 15 september 1919.

Med anledning härav har tiden för avskrifternas avlämnande nu satts till den 15 september 1920.

16 §.

I denna paragraf i det tidigare förslaget stadgades, att det före- skrivna sammanträdet med uppskattningsnämndernas ordförande inför Kungl. Maj:ts befallningshavande skulle äga rum före den 15 september 1919. Bevillningsutskottet föreslog emellertid tidens utsträckning till den 1 oktober. Härtill har hänsyn tagits vid det föreliggande förslagens upprättande.

20 §.

Första stycket av denna paragraf var i det förut framlagda för- slaget av följande lydelse:

Nämnden vare ej beslutför, om ej ordföranden eller hans suppleant är tillstädes.

Häremot anmärkte bevillningsutskottet, att förslagens 4 §, som av- handlade nämndens sammansättning, saknade föreskrift om utseende av suppleant för ordföranden. Såvitt utskottet kunde finna, vore det knap- past behöfligt att utse sådan suppleant. Ordförande i taxeringsnämnd hade ju icke någon ställföreträdare, och fråga vore för övrigt, om den nödvändiga kontinuiteten i uppskattningsarbetet ens medgäve, att lednin- gen av arbetet tillfälligtvis lades i andra händer. Utskottet ansåge där- för orden »eller hans suppleant» böra utgå.

I anslutning till vad bevillningsutskottet sålunda anfört hava be- rörda ord i paragrafens första stycke icke medtagits i det föreliggande förslaget. I övrigt har paragrafen bibehållits vid sin förutvarande lydelse.

24 §.

Tiden för besvär's anförande hos granskningsnämnd var i det tidigare förslaget bestämd till den 15 maj 1920.

Bevillningsutskottet föreslog emellertid besvärstidens utsträckning till den 1 juni 1920. Till stöd härför anförde utskottet, att då den i 17 § lämnade föreskriften om viss sluttermin för uppskattningsnämnds arbete icke vore ovillkorlig, det, i händelse Kungl. Maj:ts förslag i denna del godtoges, lätt skulle kunna hända, att vederbörande finge för kort tid på sig för att klaga.

Med anledning av vad sålunda förekommit har i det föreliggande förslaget stadgats, att eventuella besvär skola ingivas före klockan 12 på dagen den 1 juni 1921.

25 §.

Enligt motsvarande paragraf i det tidigare förslaget skulle granskningsnämnds arbeten vara avslutade före den 1 oktober 1920.

Med hänsyn till den arbetsbörda, som denna årstid redan åvilade landskamrerarna, vilka skulle förbereda och föredraga ärendena hos nämnden, ansåg bevillningsutskottet behöfligt framflytta ifrågavarande tid till den 1 november.

Vad utskottet sålunda anfört synes mig värt beaktande, och har paragrafen underkastats därav betingad jämkning.

28 §.

I denna paragraf i det tidigare förslaget stadgades, bland annat, att granskningsnämnd skulle vara beslutförlig, då utom ordföranden minst fyra ledamöter vore tillstädes.

Bevillningsutskottet ansåg emellertid nämnda antal för litet, om nämnden t. ex. hade femton ledamöter. Riktigare vore enligt utskottets mening att ställa minimisiffran för beslutförlighet i relation till totalantalet ledamöter. Utskottet för sin del ansåge det ej vara för mycket att fordra närvaro av minst $\frac{2}{3}$ av hela antalet.

Även i denna del har jag uti det föreliggande förslaget ansett mig höra följa utskottet.

30 §.

Motsvarande paragraf i det tidigare förslaget innehöll, bland annat, föreskrift därom, att justeringen av det hos granskningsnämnd förda protokoll, där den icke ägde rum inför nämnden, skulle verkställas inför ordföranden och minst två av nämnden därtill utsedda ledamöter.

I anledning av vad bevillningsutskottet härom anfört, har i föreliggande förslag stadgats, att jämväl vederbörande landskamrerare eller, vad angår Stockholm, kamreraren vid överståthållarämbetets avdelning för uppborädsärenden skall närvara vid berörda protokollsjustering.

32 §.

Såsom en följd av den i 25 § företagna ändringen har tiden för klagan hos övernämnden över granskningsnämnds beslut, vilken tid i det förra förslaget begränsats till den 15 december 1920, här utsträckt till den 15 januari 1922.

42 §.

Enligt andra stycket i denna paragraf, sådan den lydde i det förut framlagda förslaget, skulle av kommun valda ledamöter i uppskattningsnämnd äga åtnjuta traktamentsersättning med sju kronor om dagen.

Tredje stycket av samma paragraf hade i nämnda förslag följande lydelse:

Av Kungl. Maj:ts befällningshavande samt landsting utsedda ledamöter i uppskattningsnämnd, sakkunnigt biträde hos uppskattnings- och granskningsnämnd, av Kungl. Maj:ts befällningshavande utsedda ledamöter i granskningsnämnd samt de uppskattningsnämndsordförande, som på Kungl. Maj:ts befällningshavandes kallelse från annan ort infunnit sig i residensstaden före eller under granskningsnämndens sammanträde för upplysningars meddelande, äga åtnjuta traktamentsersättning under såväl sammanträdes- som resedagar med fjorton kronor om dagen samt övrig ersättning för resekostnaderna enligt fjärde klassen av gällande resereglemente. Enahanda ersättning tillkommer jämväl ledamot i granskningsnämnd, som, på annan ort bosatt, efter kallelse av ordföranden inställt sig för att deltaga i protokollsjustering, samt uppskattningsnämndsordförande för närvaro vid sammanträde, som i 16 § omförmåles, om detta hålles å annat ställe än hans boningsort.

I paragrafens femte stycke bestämdes ersättningen för de i 15 § omförmålda avskrifter av taxeringslängder till en krona arket.

Bevillningsutskottet anförde i dessa delar huvudsakligen följande:

Den i andra stycket omförmälda traktamentsersättningen syntes vara alldeles för lågt tillmätt och borde skäligen höjas till elva kronor om dagen.

De i tredje stycket givna ersättningsbestämmelserna hade utskottet funnit otillfredsställande dels därutinnan, att traktamentsersättningen i vissa fall skulle bli densamma, oavsett om vederbörande vore bosatt å sammanträdesorten eller icke, dels ock i så måtto, att i vissa fall av inställelse ersättning ej alls skulle givas. Om däremot en sådan anordning träffades, att ersättning i alla hithörande fall skulle utgå, och att beloppet av traktamentsersättningen åt de å sammanträdesorten bosatta sattes något lägre än för de å annan ort boende, syntes billighet och rättvisa bli tillgodosedda. En sådan grundsats vore genomförd i fråga om landstingsmän, vilka åtnjöte dagtraktamente med nio kronor, om de bodde å den ort, där landstinget hölles, och eljest med tolv kronor. I fråga om själva beloppen hade utskottet ansett desamma i förevarande fall böra, med iakttagande av berörda inbördes proportion, sättas något högre, nämligen till resp. elva och fjorton kronor.

Då det torde vara osäkert, om man kunde få arbetet med avskrifterna av taxeringslängderna utfört för den av Kungl. Maj:t föreslagna ersättningen, syntes det utskottet lämpligare, att Kungl. Maj:ts befallningshavande finge utanordna »erforderlig» ersättning.

De sålunda av utskottet förordade ändringarna uti ifrågavarande paragraf av det tidigare förslaget synas mig väl motiverade. Jag anser mig fördenskull nu böra föreslå en i enlighet därmed ändrad lydelse av paragrafen.

Övriga §§ ävensom de särskilda anvisningarna.

Övriga paragrafer överensstämma i allo med motsvarande av bevillningsutskottet utan anmärkning lämnade paragrafer i det tidigare förslaget med undantag därav, att i anledning av ingångsvärderingens uppskjutande till innevarande år, årtalen i 17 och 23 §§, liksom i åtskilliga här ovan behandlade paragrafer, undergått erforderlig ändring.

Vad de vid det förut framlagda förslaget fogade särskilda anvisningarna angår, lämnades jämväl dessa av bevillningsutskottet utan erinran. Sagda anvisningar hava också upptagits i det föreliggande förslaget. Endast den ändring har vidtagits uti desamma, att, medan enligt det tidigare förslaget markvärdet skulle bestämmas till det belopp, som motsvarade det vid ingången av september månad 1919 förefintliga värdet å marken, det föreliggande förslaget i anslutning till kammarrät-

tens yttrande i denna punkt angiver värdet vid 1919 års utgång såsom i detta hänseende avgörande.

Kostnaderna för ingångsvärderingens verkställande.

Beträffande kostnaderna för ingångsvärderingens verkställande anförde jag vid det tidigare förslagets framläggande, att jag efter samråd med sakkunniga och vid jämförelse med kostnaderna för det allmänna taxeringsarbetet kommit till den uppfattning, att till tryckning av blanketter, till själva uppskattningsarbetets utförande, till granskningsnämndernas och övernämndens sammanträden ävensom till övriga med värderingen förenade kostnader borde beräknas ett belopp i ett för allt av 1,000,000 kronor.

Trots de uti 42 § vidtagna ändringarna torde förut angivna siffror för kostnadsbeloppet icke behöva överskridas.

I analogi med vad som förutsattes vid det tidigare förslagets framläggande, torde hela ifrågavarande belopp böra beviljas såsom reservationsanslag samt anvisas med 400,000 kronor å 1920 års tilläggsstat och återstoden å extra stat för år 1921.

Sedan föredragande departementschefen härefter uppläst det nya förslaget till förordning om uppskattning av mark i och för framdeles skeende taxering till jordvärde- eller jordräntestegringskatt, hemställde departementschefen, att Kungl. Maj:t ville föreslå riksdagen att

dels antaga sagda författningsförslag,

dels ock till täckande av de med en sådan uppskattning förenade kostnader bevilja ett belopp av 1,000,000 kronor samt därav anvisa

a) å *tilläggsstat* till riksstaten för år 1920 ett *reservationsanslag* å — — — — — kronor 400,000; och

b) å *extra stat* för år 1921 ett *reservationsanslag* å — — — — — kronor 600,000.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle till riksdagen avlätas proposition av den lydelse, bilaga litt. vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Gunnar Grip.